

Ársfrágreiðing frá Býarbókasavninum 1976-77

Býarbókasavnið ringar umstöður

Nógv tilboð til føroyingar, sum fara uttanlanda at ferðast

Býarbókasavnið hevur nú umleið 30.000 bind. Vit hava roynt at hildið áfram at útbýggja Býarbókasavnið og gera tað meira tíðarhóskandi. Serligan dent hava vit lagt á at keypa yrkisbókmentir, ið kunna vera til hjálp hjá teimum, ið eru undir útbúgving, og er útlánið av hesum eisini vaksið við umleið 2.000 bindum

Annars keypa vit so fjølbroytt sum møgult, soleiðis at øll kunnu fáa gleði av bókasavninum.

Av føroyskum bókum keypa vit so nógvar sum yvirhøvur gjørligt. Eisini útlánið av føroyskum bókum er vaksið í farna árið við umleið 700 bindum. Spurt hevur verið nógv eftir føgur bókmentum á enskum, og tí hava vit fingið Býarbókasavninum eitt úrval av enskum og amerikansum føgur bókmentum.

Nú tá Smyril fer í uttanlanda-sigling, kunnu vit gera vart við, at vit hava rættiliga nógvar bókum um Noreg, Island, Ongland og Skotland.

Av tí, at fiskivinnan hevur so stóran týdning í Føroyum, hava vit hildið tað verið rimiligt eisini at leggja dent á hetta evnið, hvat bókakeypjið viðvíkiri.

BÓKUR TIL OKKUM ØLL

Í mars 1977 fóru vit undir at læna bókur út, lisnar inn á kassettubond, og visir tað seg at vera eitt væleydnað tiltak. Tað er í fyrsta umfari bert til fólk, sum ongursvegna ikki fáa lisið vanligar bókur. Samstundis kunnu vit eisini gera vart við, at Býarbókasavnið hevur bókur við grovum stíli til tey, sum ikki siggja væl. Bæði kassettubondini og bókur við grovum stíli, eru fyrilíks bert á danskum.

Á lesistovuni eru øll føroysk bløð og tíðarrit og eisini eitt úrval av útlenskum bløðum og tíðarritum. Eitt handbókasavn við vanligum uppslagsbókum er eisini á Býarbókasavninum.

EINGIN

BARNABÓKASAVNIÐ

Tíverri fór barnabókavørðurin í oktober 1976, og ongin er komin aftur síðani. Saknurin á barnabókavørðri hevur sjálvandi verið stórur. Barnabókavørður hevur verið ómetliga nógv merkt av,

at vit ikki hava havt fólk við serútbúgving at taka sær av tí burtur av. »Spæl og tónleikur«, sum farið var undir í februar 1976, datt av somu orsök niður. Vit hava kortini roynt, at havt ymiskt fyri børnini, t.d. hava Steibjörn B. Jacobsen og Lina Larsen verið og sagt frá segum, vit hava vist ljósblæt og í seinastuni eisini film. Norrøni dagurin 23. mars varð hildin á Barnabókasavninum. Hetta var eitt sera væleydnað kvøld, har Bárður Jákupsson segði frá segum, og Jórur Simonsen og Sigríð Grøndal sungu og dansaðu við børnunum. Umleið 120 børn vóru møtt.

Í hesum árinum hevur Býarbókasavnið fingið eina stóra bókaútgávu frá rithøvundarnum Poul Holm Joensen, ættaður úr Havni og búsetur í Danmark.

Býarbókasavnið hevur fingið Bárð Jákupsson at tekna eina bókasavnsplakat, sum eitur: »Bókasavnið er fyri øll. Læn, les lær!« Plakatin er tann fyrsta í Føroyum av sínum slag og kann keypast fyri 10 kr. við at snúgva sær til Býarbókasavnið.

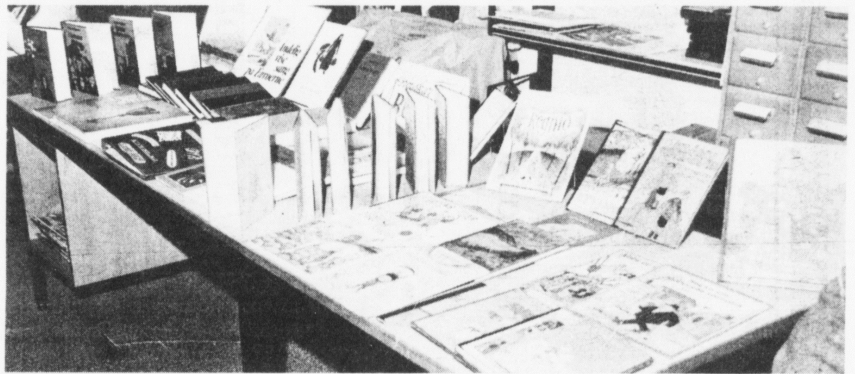
M. A. Jasobsens bókmentavirðislen varð sum vant handað á Býarbókasavninum, og varð hon í ár latin til Marius Johannesen, Ólufu Skaaale og Rikard Long.

Í árinum eru 1197 nýggir lánarar komnir afturat. Útlánið av bókum hevur verið 60.165, mest til fólk í Havni, men eisini eitt sindur út á bygdirnar.

Í oktober 1976 fóru tveir bókavørðar, og eru ongir komnir istaðin. Tí hevur tað verið neyðugt hjá Býarbókasavninum at stýtt um útlániðina við 9 tímum um vikuna. Arbeidsstøðurnar eru sostatt ikki góðar, men vit royna at fáa sum bestu burtur úr.

Viðmerkjast skal eisini, at vit keypa og gera klárar bókur til tey 3 kommunalu skulabókasavnið í Havni. Her er Eysturskúlin fyri stuttum komin afturat og er skulabókasavnið undir uppbygging har.

Býarbókasavnið hevur í árinum eisini havt vitjan av skulaklassum og lærarakulánæmingum, sum hava fingið vegleiðing í bókasavnsnýtslu.

Brot úr Dagbók

Og Magnus heldur fram.

Undir skrivningini kom eg aftur fram á dagbókina. Nú skuldi tað vera. Eg setti meg niður at reinskriva. Tá avtarnaði, fylti hon 21 síður. Tað var tað heila. Og eg ætlaði at fáa hana út. Einku sum at. Hon skuldi út. Eg fekk Frants Restorff, tá Grafia, at gera mær prentmyndir av tekningunum í bókini. Hetta kostaði gott og væl 1100 krónur á sumri 1972. Og ongantíð kravdi Frants mær fyri pengarnar. Ein himmalskur munur á honum og vissum øðrum, ið lögdu stein omaná byrðu og sum nú fáa tað aftur í gráum kálvskinni. Slíkar gerðir, sum hendan Frants sýndi móttvegis mær, gera, at ein ikki heilt missir trúna á menniskjað. Tá eg á sumri 1976 orðaði hetta við hann, svaraði hann, at eg bara kundi senda honum bókur fyri pengarnar. Og tað havi er gjørt. Hann keypti 10 bókur av 17 Yrkingar, 10 Vaknaður Vársins Songur og restina fekk hann í Grønlandi við Kongshavn. Tí, sum hann segði: »Eg ætli mær, at brúka tær sum gávu«. Vóru fleiri slíkir til, kundi ein saktans liva av at skriva.

Útreiðslurnar hugsaði eg slettis ikki um. Eg bara arbeiddi og legði ætlanir, og royndi at fremja tær. Á prentsmiðjuni hjá H. N. Jacobsens Bókhandli fekk eg ávaring. Bæði frá prentsmiðjustjóranum, Martin Thomsen, og Prentarafelagsformanninum, John í Sjúrðagarði. Orsøkin var ikki tann, at eg arbeiddi ov lítið. Nei, eg arbeiddi ov nógv! Sprongdi allar rammur. Eg havi bara einaferð fyrr fingið ávaring av sama slag. Tað var, tá eg, 19 ára gamal, arbeiddi á Columbus Emballage, úti á Amager. Mær dámar, at arbeidda hart. Havi altíð gjørt tað. Havi tað so nógv betur, tá gongd er á. Við snørið, í sjálvdrátti, eins og við skrivimaskinuna. Ein brúkar kropp og høvd til bæði. Men, her mátti okkurt gerast, so eg ikki fekk sekin vegna ovarbeiði. Fór so omaná Perluna fyrrapartin, at drekkate. Sat har ein tíma. Seinnapartin fór eg omaná Hafnia, at sita ein tíma. Tá fekk eg frið. Eingin skilti nakað av tí heila. Tá eg seinni, eftir nýtt ragnarok, arbeiddi sum jørð- og betogrotta uppi á Samfelli, umvældi fundamentini undir kuplunum fyri

Phil & Søn, segði Martin Thomsen, at hatta var júst tað rætta arbeiddi fyri meg. Meiningin var góð nokk, og eg skilji hann væl. Hann meinti, at eg hevði ov nógvar kreftrir, at arbeidda sum prentari. Men kroppsligt arbeiddi, drukktúrur, niðurtúrur, upptúrur, konufólkaflipp, skrivning, teknig, ævigi ófriðurin, vóru bara tekin um nakað heilt annað. Nakað, sum eg heldur ikki sjálvur tað, visti nakað um. Í dag ivist eg ikki í, at hópin av menniskjum fara til grundar í brennivini, narko, nervum, sjálvdrápi, sinnissjúkum og elendigeit, tað at okkurt, ið rópar innan ifrá og ikki sleppur út, ger av við tey.

Eg var so heppin, at sleppa sáluni út. So istaðin fyri at gera enda á mær, og royndi sjálvdráp tvær ferðir, lyfti hon meg upp. Herfrá mín sterka trúgv á menniskjasálina, upprunan, livsins æviga vallaragongd, mannaættina, forfedrarnar, fortíðina, nútíðina, framtíðina, viljan, royndirnar, vítið. Men, tað tók langa tíð at koma so langt. Tíðarskeiðið liggur raðið. Tað maniska, ovfarakæðið, havi eg altíð havt lyndi til, eisini tunglyndið, depressiónina. Fyrstu ferð hin sjúpi óttin kom, var á heysti (oktober) 1971. Aðru ferð óttin leyp á, hesaferð saman við djúpum tunglyndi, var í januar

1972. Støðan helt á til seinast í mai mánaða sama ár. Tá kom mitt fyrsta maniska herðindi. Var maniskur: juni-juli-august. Depressivur: september-oktober-november. Maniskur: desember. So koma vit til 1973. Maniska støðan heldur fram. Tann hægsta, mest titrandi, fantastiska eg nakrantíð havi havt: januar-februar-mars. Depressiónótti: april-mai-juni-juli-august-september-oktober. Maniskur: november-desember. So koma vit til 1974. Maniska støðan heldur fram: januar. Depressiónótti: februar-mars-april-mai. Maniskur: juni-juli-august-september-oktober-november-desember. Nú eru vit í 1975. Eg eri við at læra »sjúkuna«, sum er ein ógvuliga natúrligur atburður móttvegis hendinum og upplivingum, saman við umstøðum og ættarbrøði at kenna. Eri við at læra at stýra henni. Eri við at finna ein lívsstíl og eitt arbeiddi eg kann liva saman við, ein nýggjan edenditet. Havi funnið út av, so smátt, at »sjúkuna«, hon kann brúkast, og at hin vil brúkast. Á heysti kemur fyrsta bókin, 17 Yrkingar. Í hesum yrkingum stendur mín arbeiddætlan, arbeiddsskema og -oki. Men, tað er bara eg sjálvur, ið veit tað. Hesar 17 Yrkingar vóru tiknar beiniðis úr mínum privat yrkingasavni

Ego-terapi, udtryk for stærke indtryk. Eg umsetti tær bara til føroyskt. Um várið 1976 kemur onnur bókin, Vaknaður Vársins Songur, eftir faðir mín, sála, Jens Dam Jacobsen. Um ein hyggur eftir støddunum á bókunum, so eru tær ógvuliga væluhugað bygdar upp. Eg hevði ikki ráð, at geva út bókina í Grønlandi við Kongshavn. Tí mátti eg fyrst geva 17 Yrkingar út. Og tað hon kostaði, var nógv dýrt. Eg mundi farið á heysin. Tí í Føroyum vóru bara seld 200 eintøk. Eg arbeiddi við smáum uppi skoytum, sum seld verða beinanvegin. Havi ikki ráð, at lata bókur liggja óseldar í árávis. 300 eintøk seldi eg herniðri við at súkla runt. Seldi mini fyrstu tvey yrkingasøvn til Magnus Dahl, sum búði úti í Dragor, sjálvur búði og tá í Søborg. Soleiðis traðkaði eg runt. Frá Dragor til Heduhusene Øst. Frá Sydhavnen til Nordhavnen. Frá Amager til Helsingør. Ein praktfull uppliving. So, um eg sigi, at tað vóru tey minst múgvandi, kollegianarnir her í býnum, ið figgjaðu grundarlagið undir mínum bókaútgávum, so er tað einki annað enn sannleikin. Í dag havi eg 2 eintøk eftir av 17 Yrkingar. 650 vóru prentaði. 150 forerdi eg burtur.

framhald